

NÁRODNÍ WEBOVÝ PORTÁL PRO DŮKAZY O VZDĚLÁVACÍCH METODÁCH A STRATEGIÍCH: PROTOKOLY BUDOUCÍCH STUDIÍ

NATIONAL WEB-BASED PORTAL FOR EVIDENCE ON EDUCATIONAL METHODS AND STRATEGIES: PROTOCOLS OF FUTURE STUDIES

Jiří Kantor, Jana Černá, Jana Kořínková, Jitka Nábělková, Martin Jáč, Jitka Plischke, Tereza Vrbová, Eva Šmelová, Petra Šobáňová, Anna Boček Ronovská, Jaroslav Vala, Stanislav Štěpáník, Tomáš Hubálek, Zuzana Cieslarová, Jiří Dostál, Radka Dofková, Lenka Kružíková, Eva Dvořáková Kaněčková, Michaela Žišková, Vojtěch Regec, Michaela Hřivnová, Jitka Klugarová

Pedagogická fakulta Univerzity Palackého (Česká republika)

DOI: 10.21062/edp.2026.008

Abstract

The development of evidence-based education has become an increasingly important priority within contemporary educational research, policy and practice. Whilst considerable progress has been made in generating research evidence on educational interventions, the effective implementation of evidence-based education requires substantially more than the production of research findings alone. Educational evidence must be systematically synthesised, critically appraised and translated into practice through effective knowledge translation processes. Only then can research evidence meaningfully inform teachers, school leaders, policymakers and other stakeholders. In countries with educational systems strongly oriented towards evidence-informed decision-making, these objectives are often supported through national evidence portals that provide accessible summaries and interpretations of educational research. Among the most influential examples is the Teaching and Learning Toolkit developed by the Education Endowment Foundation (EEF) in the United Kingdom.

The EEF Toolkit has become a widely recognised source of information regarding the effectiveness, implementation costs and strength of evidence associated with a broad range of educational methods and strategies. However, the direct transfer of findings generated within one educational system to another remains challenging because educational interventions are inherently shaped by national, curricular, institutional and sociocultural contexts. Consequently, educational evidence requires contextualisation before it can effectively support decision-making in different countries. These considerations have motivated efforts to develop a Czech adaptation of the EEF Toolkit and to establish a broader evidence infrastructure capable of serving the needs of the Czech educational community.

This paper presents a protocol for a coordinated programme of research and development activities aimed at creating a national web-based portal providing evidence on educational methods and strategies. The portal will function as a publicly accessible resource synthesising current educational evidence whilst contextualising this information for educational practice and policy in the Czech Republic. It will build upon the structure and principles of the EEF Toolkit whilst extending its scope through the incorporation of additional sources of evidence, methodological innovations and mechanisms designed to address the specific needs of Czech users.

*The proposed programme is guided by four core principles: **scientific rigour, contextual relevance, methodological transparency and accessibility for end users**. To operationalise these principles, **five interconnected studies** have been designed. First, a nationwide cross-sectional analytical survey will examine the perceived relevance of educational methods and strategies included in the EEF Toolkit across educational levels, school types, subject areas and teacher characteristics within the Czech educational system. Secondly, subgroup analyses of studies included in the EEF Toolkit will be conducted to provide more precise information regarding the effectiveness of individual educational interventions across different populations, intervention characteristics and educational outcomes. Thirdly, a series of methodological reviews will identify, map and critically appraise existing systematic reviews in selected educational domains, including foreign language education, early childhood education, educational technologies, generative artificial intelligence and inquiry-based learning. Fourthly, new systematic reviews will be undertaken in areas where robust evidence syntheses are currently unavailable, particularly for educational approaches strongly represented within the Czech educational context, such as the Hejný method, reading instruction methodologies, differentiated instruction and other nationally relevant approaches. Fifthly, a qualitative study will investigate the needs of potential end users and evaluate the comprehensibility, usability and practical value of the portal's content. Through semi-structured interviews and thematic analysis, this study will explore how different stakeholder groups interpret educational evidence, identify their information needs and evaluate preferred modes of evidence communication that facilitate the practical application of research findings in educational settings.*

Methodologically, the programme combines quantitative, qualitative and evidence-synthesis approaches. Particular emphasis is placed on adherence to internationally recognised methodological standards, including PRISMA reporting guidelines, Joanna Briggs Institute methodologies, GRADE assessments of the certainty of evidence, and established procedures for systematic reviews, meta-analyses, methodological reviews and subgroup analyses. By integrating evidence synthesis, contextualisation and knowledge translation within a user-centred design, the programme seeks to address several limitations commonly associated with existing evidence portals, including insufficient adaptation to local educational contexts, incomplete coverage of educational methods and strategies, and limited responsiveness to end users' needs.

The anticipated outcome of this research programme is the establishment of a sustainable, transparent and methodologically rigorous national evidence portal capable of supporting evidence-informed educational decision-making in the Czech Republic. Beyond providing access to research findings, the portal is expected to facilitate communication among researchers, educational practitioners, school leaders and policymakers, thereby strengthening the broader culture of evidence use in education. By presenting transparent research protocols and predefined methodological procedures, this paper also contributes to the reproducibility, transparency and accountability of future studies. The proposed programme may serve as a model for the development of evidence-informed educational infrastructures in other national contexts. Furthermore, it may provide a foundation for future innovations, including interactive evidence-delivery systems and artificial-intelligence-assisted approaches to knowledge translation.

Keywords: evidence-based education, educational methods and strategies, systematic reviews, meta-analysis, evidence synthesis, Teaching and Learning Toolkit, EduArt Center, Schola Empirica z.s; knowledge translation; evidence-informed decision-making; national evidence portal.

Úvod

Cílem tohoto příspěvku je představit protokoly výzkumných a vývojových kroků vedoucích k vytvoření národního webového portálu (dále jen portál), který bude poskytovat robustní informace o důkazech zaměřených na vzdělávací metody a strategie. Konkrétně se bude jednat o důkazy týkající se účinnosti, nákladovosti, jistoty (metodologické kvality), zkušeností učitelů a žáků a také kontextové relevance. V úvodu příspěvek nabízí podrobný popis výchozí situace a opodstatnění záměru realizace výzkumných studií; následuje popis jejich metodiky, včetně očekávaných výsledků, limitů i podnětů pro další výzkum a vývoj.

Role důkazů ve vzdělávání

Vývoj vzdělávacího systému v České republice stojí před významným milníkem. Klíčoví aktéři z oblasti vzdělávací politiky, pedagogického výzkumu, ale také pedagogické praxe si stále častěji uvědomují, že při jejich rozhodování nejsou dostatečně zohledňovány výzkumné důkazy. Absence důkazů má přitom závažné důsledky, které se projevují negativními dopady na úroveň vzdělanosti žáků či prestiž učitelského povolání, vysokými ekonomickými

ztrátami (White, 2020), ale také nekonzistentním vývojem vzdělávací soustavy, která je ohrožena přechodnými politickými trendy. Systematická práce s vědeckými důkazy jako součást vzdělávání založeného na důkazech se přitom začala formovat již před 30 lety (Hargreaves, 1997) a ovlivnila vzdělávací politiku v řadě zemí – od USA přes Spojené království Velké Británie a Severního Irsku až po členské státy Evropské unie, kde Evropská komise od roku 2006 podporuje tvorbu vzdělávací politiky založené na důkazech (Pellegrini & Vivianet, 2020).

V České republice lze pozorovat jisté zpoždění ve vývoji rámce a mechanismů zajišťujících tvorbu důkazů a jejich implementaci do praxe, což může souviset s problémy v koordinaci pedagogického výzkumu, pedagogické praxe a vzdělávací politiky. Tvorba tohoto rámce bývá typicky zprostředkována národními výzkumnými organizacemi, které jsou úzce propojené s činností příslušných ministerstev. Příklady těchto organizací představují britská nadace *Education Endowment Foundation* (EEF), iniciativy *Edutopia* a *What Works Clearinghouse* ve Spojených státech nebo *Instytut Badań Edukacyjnych* (Institut výzkumu vzdělávání), který je součástí Národního výzkumného institutu v sousedním Polsku. V České republice je výzkum typicky roztržštěn mezi univerzity a další výzkumné organizace bez dostatečné návaznosti na činnost Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) a další klíčové organizace. Jednotlivé instituce často realizují výzkum pro vlastní potřeby bez dostatečné vzájemné provázanosti. Tato roztržštěnost výrazně komplikuje diskuse nezbytné k formování společné představy, jak by mohly být výzkumné důkazy implementovány do různých odvětví vzdělávacího sektoru.

Jedním z nedávných milníků v komunikaci mezi nejdůležitějšími zúčastněnými stranami se stala konference „*Rosteme společně*“, uspořádaná dne 13. listopadu 2025 neziskovou vzdělávací organizací Schola Empirica z.s. za účasti zástupců MŠMT ČR, České školní inspekce (ČŠI), Národního pedagogického institutu České republiky (NPI ČR), PAQ Research a několika zahraničních organizací. Díky této konferenci došlo nejen k posílení vztahů mezi jednotlivými organizacemi, ale také k vytvoření společné dohody mezi zástupci Centra pro výzkumné důkazy ve vzdělávání a v uměleckých terapiích (dále Centrum EduArt) na Pedagogické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci a organizací Schola Empirica z.s. Obsahem této dohody byla deklarace budoucí spolupráce na vytvoření portálu, který by se stal základním informačním zdrojem podporujícím vzdělávání založené na důkazech v České republice a informoval učitele a další zájemce v oblasti vzdělávání o důkazech týkajících se běžně používaných vzdělávacích metod a strategií. Ačkoliv pro podporu učitelů byla vytvořena řada metodických doporučení a zdrojů, které uvádí např. portál NPI, žádný z těchto zdrojů není založen na systematické identifikaci a evaluaci kvality výzkumných důkazů. V důsledku toho není možné zaručit, že zdroje v českém vzdělávacím prostředí vycházejí z nejlepších dostupných důkazů ve vzdělávání, což je jeden ze základních požadavků vzdělávání založeného na důkazech (Kantor et al., 2023).

Příklady existujících přehledů výzkumných důkazů v pedagogice

Ačkoliv základním předpokladem vzdělávání založeného na důkazech je využívání závěrů výzkumu pro rozhodování pedagogických profesionálů, vzhledem k exponenciálnímu nárůstu výzkumných studií v oblasti vzdělávání není možné být dostatečně informován o jejich výsledcích. Zdravotnictví přistoupilo k obdobnému problému tak, že začaly vznikat metodiky umožňující syntézu důkazů, zejména systematická review (Kantor et al., 2023). Ta se již v 90. letech minulého století začala produkovat v oblasti vzdělávání a stala se významným pilířem vzdělávací politiky založené na důkazech. Díky systematickým review je možné identifikovat, syntetizovat a hodnotit kvalitu nejlepších dostupných důkazů v pedagogice. Podle Munna et al. (2018, s. 2) jsou systematická review „prováděna skupinami hodnotitelů se specializovanými dovednostmi, které si kladou za cíl identifikovat a získat mezinárodní důkazy relevantní pro konkrétní otázku nebo otázky a zhodnotit a syntetizovat výsledky tohoto vyhledávání za účelem informování praxe, politiky a v některých případech i dalšího výzkumu“. Protože systematická review poskytují robustnější důkazy než primární studie, měla by vzdělávací politika vycházet především ze závěrů těchto studií, a to za předpokladu, že jsou tyto studie pro danou výzkumnou otázku dostupné a že jsou provedeny metodologicky správně.

Četné příklady z oblasti implementační vědy (Vrbová et al., 2024) však ukazují, že ani dostupnost kvalitních systematických review nedokáže změnit pedagogickou praxi bez využití specifických postupů pro přenos a implementaci důkazů. Informační hodnota vědeckých studií je totiž ve skutečnosti velmi omezená, neboť důkazy je potřeba učitelům, pedagogickým pracovníkům a dalším odborníkům ve vzdělávání zpřístupnit srozumitelným a prakticky použitelným způsobem. V oblasti pedagogiky začala za tímto účelem vznikat četná review výzkumných důkazů, zvláště přehledy metaanalytických studií o účinnosti vzdělávacích metod a strategií (Hattie, 2008; Hattie, 2023; Petty, 2018; Mitchell, 2014; Allen, Reupert, & Oades, 2021). Velmi oblíbenou formou diseminace těchto výstupů se staly tzv. vzdělávací toolkity. Mezi nejpopulárnější patří bezesporu *Teaching and Learning Toolkit* britské nadace Education Endowment Foundation (dále jen EEF Toolkit), jehož první verze byla

publikována pod názvem *Toolkit of Strategies to Improve Learning* (Higgins et al., 2011). EEF Toolkit je jedním ze zdrojů, které EEF poskytuje učitelům a dalším relevantním stranám, a od svého vzniku slouží jako široce využívaný nástroj pro rozvoj vzdělávací politiky ve Spojeném království (Gorard, 2020).

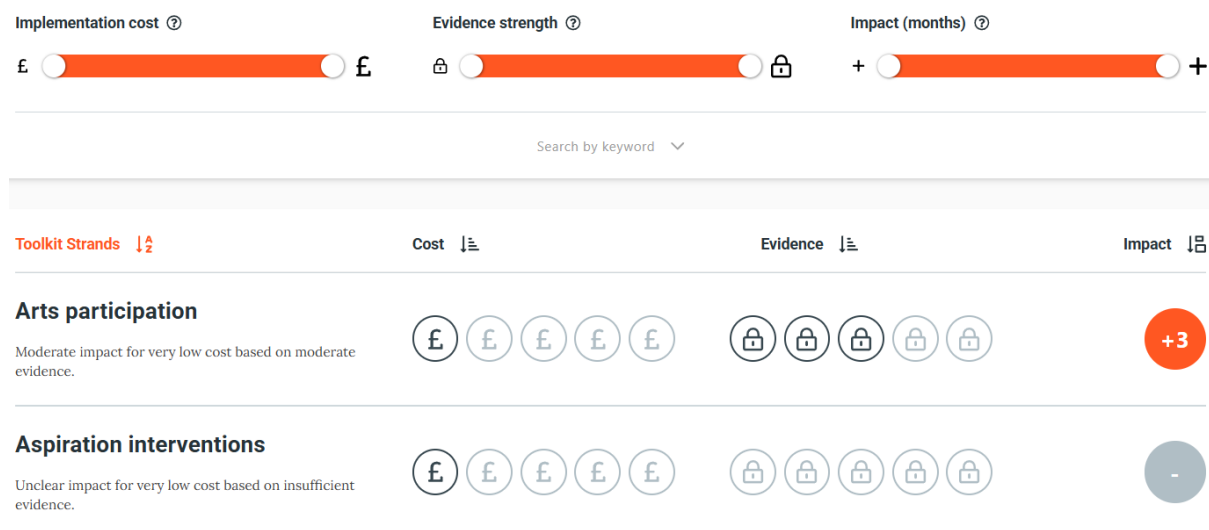
Ačkoliv původní verze obsahovala informace k 21 oblastem vzdělávacích metod a strategií, pozdější aktualizace EEF Toolkitu rozšířila tento počet na současných 30 vzdělávacích metod a strategií (tabulka 1). Informace ohledně účinnosti (*Impact*) a nákladovosti (*Implementation Cost*) jednotlivých vzdělávacích metod a strategií byly roku 2021 doplněny také o vyhodnocení jistoty důkazů (*Evidence Strength*) (obrázek 1).

Tab. 1. Charakteristika vzdělávacích metod a strategií zahrnutých do EEF Toolkitu (EEF, 2026)

Metoda/strategie	Stručná charakteristika
Dělení do tříd podle výkonu (<i>Setting and streaming</i>)	Rozdělování žáků do samostatných tříd podle výsledků učení.
Domácí úkoly (<i>Homework</i>)	Samostatná práce žáků mimo vyučování podporující procvičení učiva.
Fonemická výuka (<i>Phonics</i>)	Explicitní vyučování vztahů mezi hláskami a písmeny pro podporu čtení.
Pohybové aktivity (<i>Physical activity</i>)	Využívání pohybové aktivity k upevnění znalostí a dovedností žáků.
Individualizovaná výuka (<i>Individualised instruction</i>)	Přizpůsobení obsahu a tempa výuky potřebám jednotlivých žáků.
Individuální doučování (<i>One to one tuition</i>)	Intenzivní výuková podpora poskytovaná žákovi ve formě jeden na jednoho, obvykle nad rámec vyučování.
Zapojení asistentů pedagoga (<i>Teaching Assistant Interventions</i>)	Cílené intervence vedené asistentem pedagoga.
Intervence zaměřené na ústní projev (<i>Oral language interventions</i>)	Cílené aktivity zaměřené na rozvoj slovní zásoby a vyjadřovacích schopností žáků.
Intervence v oblasti chování (<i>Behaviour interventions</i>)	Postupy podporující vhodné chování žáků a bezpečné učební prostředí.
Podpora motivace (<i>Aspiration interventions</i>)	Aktivity zaměřené na posilování vzdělávacích ambicí žáků.
Kooperativní učení (<i>Collaborative learning approaches</i>)	Kooperace žáků na společném úkolu.
Opakování ročníku (<i>Repeating a year</i>)	Žáci, kteří na konci školního roku nedosáhnou stanovené úrovně znalostí, jsou v následujícím školním roce povinni nastoupit do třídy mladších žáků, případně se opakování týká pouze vybraných předmětů.
Výuka zaměřená na zvládnutí učiva (<i>Mastery learning</i>)	Postup, kdy žáci přecházejí k dalšímu učivu teprve po zvládnutí min. 80 % učiva předchozího.
Mentorování (<i>Mentoring</i>)	Podpora žáků prostřednictvím pravidelných setkání s mentorem.
Metakognice a seberegulace (<i>Metacognition and self-regulation</i>)	Výuka metod a strategií pro plánování, sledování a hodnocení vlastního učení.
Outdoorové učení (<i>Outdoor adventure learning</i>)	Výuka probíhající mimo školní budovu s důrazem na zážitkové aktivity.

Rozšířená školní výuka (<i>Extending school time</i>)	Navýšení počtu vyučovacích hodin předmětu.
Výkonnostní skupiny v rámci třídy (<i>Within class attainment grouping</i>)	Rozdělení žáků ve třídě do skupin podle aktuálního výkonu (diferencovaná výuka).
Sociálně-emoční učení (<i>Social and emotional learning</i>)	Aktivita a programy podporující motivaci, vytrvalost a spolupráci žáků.
Strategie porozumění textu (<i>Reading comprehension strategies</i>)	Výuka postupů, které pomáhají lépe porozumět čtenému textu.
Styly učení (<i>Learning styles</i>)	Výuka zohledňující různé způsoby, jakými jedinci přijímají, zpracovávají a ukládají si nové informace.
Umělecké aktivity (<i>Arts participation</i>)	Využití různých typů uměleckých/tvůrčích aktivit podporujících rozvoj žáků.
Odměny za výkon (<i>Performance pay</i>)	Odměňování učitelů v závislosti na dosaženém výkonu žáků.
Vrstevnické vyučování (<i>Peer tutoring</i>)	Situace, kdy si žáci navzájem pomáhají s učením v roli tutorů.
Výuka v malých skupinách (<i>Small group tuition</i>)	Cílená výuka vedená učitelem nebo asistentem pedagoga ve skupinách 2–5 žáků pro zvýšení individuální podpory.
Zapojení rodičů (<i>Parental engagement</i>)	Spolupráce s rodiči k podpoře domácího učení a motivace žáků.
Redukce velikosti třídy (<i>Reducing class size</i>)	Snížení počtu žáků ve třídě s cílem umožnit učiteli poskytovat žákovi dostatek individuální podpory.
Zpětná vazba (<i>Feedback</i>)	Informování žáků o jejich výkonech vzhledem k cílům učení a za účelem zlepšení učení.
Letní školy (<i>Summer schools</i>)	Doplňkové lekce nebo kurzy organizované během letních prázdnin.
Školní uniforma (<i>School uniform</i>)	Předepsané oblečení, které musí žáci ve škole nosit.

Poznámka: České překlady vzdělávacích metod a strategií jsou pracovní a budou validovány odborníky a uživateli.

Obr. 1. Ukázka vizualizace informací o nákladovosti, jistotě důkazů a jejich účinnosti z EEf Toolkitu (EEf, 2026)

Postupně byl EEf Toolkit přeložen do minimálně sedmi jazyků a adaptován pro národní vzdělávací systémy v Austrálii, Kamerunu, Chile, Jordánsku, Španělsku, Nizozemsku, Belgii (Gorard, 2020) a nově v Polsku. Také v České republice se vážně uvažuje o adaptaci EEf Toolkitu. Spolupráci s EEf navázali již roku 2019 představitelé Schola Empirica z.s. na setkání mezinárodních partnerů v Londýně. V roce 2023 začala nezávisle na této spolupráci jednání zástupců EEf a Centra EduArt, jejichž výsledkem bylo ve spolupráci s MŠMT ČR vytvoření projektu zaměřeného na vznik české adaptace EEf Toolkitu. Tento projekt, podaný do 14. veřejné soutěže programu Sigma Technologické agentury České republiky, však nebyl podpořen. Přesto došlo mezi EEf a Centrem EduArt k prohloubení spolupráce na vývoji EEf Toolkitu – Centrum EduArt se zavázalo realizovat sérii kvalitativních systematických review, která by EEf Toolkit doplnila o informace o zkušenostech žáků a učitelů s jednotlivými vzdělávacími metodami a strategiemi (Kantor et al., 2025).

Další vývoj celé situace přivedl zástupce organizací Schola Empirica z.s. i Centra EduArt ke společným jednáním. V listopadu 2025 pak došlo k dohodě o postupu pro vypracování společné adaptace EEf Toolkitu pro Českou republiku. Tato adaptace by měla nejen prezentovat základní data obsažená v původní britské verzi EEf Toolkitu, ale obsahovat také rozšíření o typicky české vzdělávací metody a strategie charakteristické pro vybrané obory školního vzdělávání (např. v oblasti výuky přírodovědných oborů).

Opodstatnění realizace série výzkumných studií

Je logické, aby se EEf Toolkit, který představuje komplexní a mezinárodně používaný nástroj informující vzdělávací politiku a praxi o důkazech vztahujících se k vzdělávacím metodám a strategiím, stal základním nástrojem pro diseminaci důkazů v českém vzdělávacím prostředí. Ve srovnání s jinými podobnými nástroji jsou jeho velkou předností zejména detailní zpracovanost a syntéza důkazů, zapojení „místní“ znalosti, srozumitelná prezentace zahrnující podrobné průvodce pro učitele a ředitele a neustálá aktualizace o nové relevantní studie. EEf Toolkit se navíc používá i v mnoha dalších zemích, které nemají oficiální národní adaptace tohoto nástroje. Přes nesporné přednosti má EEf Toolkit tři hlavní limity relevantní pro adaptaci do českého prostředí:

- úzké oborové zaměření – původní britské metaanalýzy vycházejí převážně ze studií výuky čtení a matematiky v anglofonním prostředí;
- vysoká heterogenita výsledků – hodnoty I^2 90–100 % u prakticky všech metaanalýz omezují spolehlivost závěrů;
- neúplný seznam vzdělávacích metod a strategií – chybí řada mezinárodně používaných metod (např. diferencovaná výuka, výuka s využitím AI).

Tyto limity by bylo užitečné při tvorbě portálu co nejvíce eliminovat a rozšířit funkčnost poskytnutých informací vzhledem k potřebám rozmanitých skupin českých uživatelů.

Výsledná podoba portálu by měla mít tyto charakteristiky:

- Odborná správnost: pro zajištění vysoké odbornosti informací je nutné, aby se na tvorbě portálu podílel rozsáhlý tým výzkumníků, odborníků na obecnou didaktiku a oborové didaktiky jednotlivých předmětů.
- Relevance informací: portál by měl poskytovat informace relevantní pro potřeby českých učitelů a dalších odborníků ve vzdělávání. Nabízet by měl také důkazy dostatečně kontextualizované vůči jednotlivým oborovým didaktikám a věkovým skupinám žáků.
- Rigoróznost použitých výzkumných postupů: informace portálu by měly být výstupem rigorózních a metodicky správně provedených studií.
- Snadná přístupnost a srozumitelnost pro uživatele: základní informace portálu by měly být volně přístupné a srozumitelné nejen výzkumníkům nebo odborníkům na jednotlivé vzdělávací metody a strategie, ale i různým dalším skupinám uživatelů.

Pro dosažení tohoto účelu je nutné realizovat sérii výzkumných studií, které povedou k vytvoření portálu (tabulka 2). Následující sekce představí podrobněji protokoly jednotlivých studií.

Tab. 2. Přehled plánovaných studií a jejich záměrů

Název studie	Její záměr	Časový rámec
Průřezová analytická studie s dotazníkem vlastní konstrukce	Zjistit relevanci jednotlivých vzdělávacích metod a strategií EEF Toolkitu pro české prostředí, ve vztahu k vyučovacím předmětům a stupňům vzdělávání.	Pilotáž – M1–2 Sběr dat – M3–4 Analýza dat – M4–7
Analýzy podskupin realizované pro jednotlivé vzdělávací metody a strategie zahrnuté do EEF Toolkitu	Provést analýzu podskupin (dle stupňů vzdělávání a typů výstupů) pro výstupy týkající se matematiky u každé vzdělávací metody a strategie EEF Toolkitu, což poskytne detailnější výsledky pro jednotlivé strategie.	Pilotáž u vzdělávacích metod a strategií Dělení do tříd podle výkonu a Metakognice a seberegulace – M3–5 Analýza ostatních vzdělávacích metod a strategií – M6–8
Série metodologických review pro identifikaci a hodnocení kvality existujících systematických review	Zjistit, zda pro vzdělávací metody a strategie, které zatím nebyly zahrnuty do EEF Toolkitu, existují dostatečně kvalitní systematická review. To umožní rozšířit adaptaci EEF Toolkitu o nové vzdělávací metody a strategie.	První metodologické review zaměřené na výuku jazyka anglického jako cizího jazyka – dokončení publikačního výstupu M13 Další metodologická review budou realizována dle kapacit na pracovištích PdF UP a se zohledněním těchto kritérií: četnost použití v ČR, absence syntéz, význam pro praxi, relevance pro kurikulum.
Tvorba systematických review de novo	Vytvořit nová systematická review pro vzdělávací metody a strategie, pro které dosud dostatečně kvalitní syntézy neexistují.	Systematické review zaměřené na diferencovanou výuku – dokončení M16

		Systematické review zaměřené na metodiky pro výuku čtení a na Hejného metodu – dokončení M25 Další systematická review dle kapacit PdF UP a se zohledněním těchto kritérií: četnost použití v ČR, absence syntéz, význam pro praxi, relevance pro kurikulum.
Kvalitativní studie	Prozkoumat potřeby různých skupin uživatelů vzhledem k portálu a ověřit srozumitelnost informací, které portál poskytuje.	Předpokládaný termín realizace – M12–M30

M: měsíc trvání projektu

PROTOKOL 1 – PRŮŘEZOVÁ ANALYTICKÁ STUDIE S DOTAZNÍKEM VLASTNÍ KONSTRUKCE

Cíl: EEF Toolkit byl vytvořen v odlišném vzdělávacím, národním a sociokulturním kontextu. Cílem této studie je zjistit relevanci informací z EEF Toolkitu pro domácí vzdělávací prostředí.

Výzkumná otázka: Jaká je relevance jednotlivých vzdělávacích metod a strategií EEF Toolkitu pro české vzdělávací

Design: Bude realizována průřezová analytická studie s dotazníkem vlastní konstrukce.

Inkluzivní a exkluzivní kritéria:

- Potenciální respondenti budou všichni učitelé v českých školách. Mezi respondenty nebudou zahrnuti pedagogičtí pracovníci bez přímé pedagogické činnosti, např. asistenti pedagoga, školní psychologové, popř. studenti vykonávající ve školách pedagogické praxe.
- Mezi školy budou zahrnuty všechny typy škol dle § 7 školského zákona, tedy mateřské školy, základní školy, střední školy (gymnázia, střední odborné školy), střední odborná učiliště, vyšší odborné školy a jazykové školy. Vyloučeny budou pouze konzervatoře a základní umělecké školy, neboť vzdělávací metody a strategie typicky aplikované na těchto školách obsahují pouze malý průnik se vzdělávacími metodami a strategiemi EEF Toolkitu.

Výběr souboru: Sběr dat na národní úrovni bude probíhat formou online dotazníku distribuovaného do všech škol v České republice (dle inkluzivních kritérií) prostřednictvím oslovení ředitelů těchto škol.

Plánované metody sběru dat: Dotazník vlastní konstrukce bude po vstupním představení účelu studie zjišťovat stupeň vzdělávání a typ školy, kde respondent působí, poté bude následovat položka zjišťující, za který předmět respondent dotazník vyplňuje (pouze u respondentů na druhém stupni ZŠ či v rámci středoškolského vzdělávání), a položka zjišťující odbornost respondenta v daném předmětu. V další části dotazníku budou respondenti hodnotit relevanci jednotlivých vzdělávacích metod a strategií EEF Toolkitu vzhledem ke své oblasti výuky; bude zde také rozšiřující položka, která umožní přidat jiné relevantní vzdělávací metody a strategie, které respondenti ve své praxi využívají. Další část dotazníku bude věnována demografickým údajům, které budou zahrnovat také položky zaměřené na pedagogickou praxi respondenta. Závěrečná část dotazníku bude obsahovat souhlas se zpracováním údajů a odkaz na e-mailovou adresu, prostřednictvím které bude moci respondent požádat o zaslání výsledků studie. Sběru dat bude předcházet pilotáž ve fakultních školách Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci, která ověří srozumitelnost a technickou funkčnost dotazníku. Na základě výsledků pilotáže bude dotazník upraven do konečné podoby.

Plán analýzy dat: Statistické zpracování dat z tohoto dotazníku umožní posoudit relevanci výsledků a informací EEF Toolkitu ve vztahu k celé řadě důležitých faktorů, které jsou podstatné pro české vzdělávací prostředí. Pro vstupní analýzu bude použita deskriptivní statistika a logická analýza dat. Na základě metod indukční statistiky

budou zjišťovány statistické vztahy hodnocení relevance vybraných vzdělávacích metod a strategií EEF Toolkitu vůči typu školy/stupni vzdělávání, předmětu, který respondent vyučuje (pouze pro druhý stupeň ZŠ a střední školy), úrovně vzdělání respondenta v dané oblasti výuky, vlastní odhadované úrovni ovládnutí dané oblasti výuky a demografickým údajům, které budou zahrnovat pohlaví, věk, kraj, velikost školy, délku pedagogické praxe a výši úvazku (roli ve vztahu k výuce).

Etické aspekty a nakládání s daty: Souhlas k realizaci této studie poskytla Etická komise Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci (číslo jednací 2026019). Účast na této studii je dobrovolná a anonymní. Data budou archivována v zahaslované elektronické podobě do doby publikace všech výstupů ze studie a poté smazána pověřeným členem výzkumného týmu. Anonymizované údaje z dotazníků s metadaty budou poté dostupné na portálu Zenodo.

Diseminace a očekávané limity: Výsledky budou použity pro posouzení relevance informací EEF Toolkitu pro české prostředí vzhledem ke stupňům vzdělávání, typům škol a vyučovacím předmětům a pro návrh eliminace některých vzdělávacích metod a strategií EEF Toolkitu v české verzi portálu. Očekávaným limitem je absence reprezentativnosti souboru a nižší transparentnost sběru dat vzhledem k použití online dotazníku.

PROTOKOL 2 – ANALÝZY PODSKUPIN VZDĚLÁVACÍCH METOD A STRATEGIÍ ZAHNUTÝCH DO EEF TOOLKITU

Cíl: Cílem studie je syntetizovat publikované výsledky jednotlivých studií v rámci podskupin (podle charakteristik populace, podle výstupů apod.). Takto syntetizované výsledky budou mít (ve srovnání s původní britskou verzí EEF Toolkitu) větší vypovídající hodnotu.

Výzkumná otázka: Jaká je účinnost vzdělávacích metod a strategií zahrnutých do EEF Toolkitu při zohlednění charakteristik populace (věk/třída/stupeň vzdělávání, výskyt speciálních potřeb), intervence a komparátoru (typ vzdělávací metody a strategie/komparátoru, její/jeho délky a frekvence) a výstupů (typ výstupu, způsob jeho měření a typ dat)?

Design: Analýza podskupin (*subgroup analysis*) je statistická metoda založená na metaanalytickém zpracování dat. Používá se v systematických review pro prozkoumání rozdílů ve výsledcích mezi různými skupinami studií nebo účastníků (Klugar, 2015). Tato analýza pomáhá odhalit faktory, které přispívají k heterogenitě (různorodosti) výsledků, a umožňuje určit, zda se účinek vzdělávací metody či strategie liší podle určitých charakteristik, jako je například typ měřeného výstupu nebo způsob měření.

Inkluzivní a exkluzivní kritéria: Budou zařazeny všechny studie obsažené v aktuální verzi EEF Toolkitu.

Výběr souboru a metody sběru dat: Budou využity informace o studiích zahrnutých pro každou vzdělávací metodu a strategii v EEF Toolkitu, a to z jeho technických příloh. Pro každou studii bude provedena extrakce dat dle PICO (*Population-Intervention-Comparator-Outcome*) formátu výzkumných otázek pro účinnost dle schématu výzkumné otázky.

Plán analýzy dat: Na základě posouzení heterogenity minimálně dvěma hodnotiteli budou metaanalyzovány výstupy studií, které obsahují podobné populace a typy výstupů. U dichotomických dat vypočítáme velikosti účinků jako relativní riziko s 95% intervaly spolehlivosti. Velikosti účinků u kontinuálních dat budou vyjádřeny jako vážené (nebo standardizované) rozdíly průměrů s 95% intervaly spolehlivosti. Pokud budou chybět směrodatné odchylky, vypočítáme je nebo je budeme imputovat pro usnadnění metaanalýzy dle standardních doporučení dle Cochrane metodiky (Higgins et al., 2024). Heterogenita bude statisticky posouzena pomocí standardních testů χ^2 a I^2 . Statistické analýzy budou provedeny s použitím modelu s fixními efekty v případě nízkého počtu studií a modelu s náhodnými efekty v případě více než pěti studií (Tufanaru et al., 2024). Data z observačních studií s jednou skupinou budou syntetizována s použitím proporcionální metaanalýzy v softwaru JBI SUMMARI. Data ze studií, které by mohly významně přispět k heterogenitě výsledků, budou syntetizována narativně.

Etické aspekty a nakládání s daty: Tato studie nebude pracovat s daty od živých účastníků. Extrahovaná data a jednotlivé metaanalýzy budou dostupné na vyžádání od autorů.

Diseminace a očekávané limity: Tato studie poskytne přesnější závěry (formou metaanalýz či narativní syntézou) umožňující posouzení účinku vzdělávacích metod a strategií EEf Toolkitu na výsledky výuky matematiky, a to při zohlednění rozmanitých populací žáků, typů výstupů a jejich měření. Očekávaným limitem je rychlé stárnutí dat a nutnost pravidelné aktualizace zařazených studií.

PROTOKOL 3 – IDENTIFIKACE A HODNOCENÍ KVALITY EXISTUJÍCÍCH SYSTEMATICKÝCH REVIEW

Cíl: Tato studie si klade za cíl nasytit portál důkazy, které jsou relevantní pro pedagogickou praxi učitelů. Informace poskytované portálem by měly optimálně zohledňovat vyučovací předmět nebo vyučovací oblast, stupeň vzdělávání a typ školy. Pro zohlednění tohoto požadavku bude nutné zjistit, zda v dané oblasti relevantní a dostatečně kvalitní systematická review existují, nebo je třeba takové systematické review vytvořit.

Vzhledem k tomu, že tvorba nových systematických review může být velmi náročná, zdoluhavá a nákladná, považujeme za efektivnější identifikovat existující systematická review v případech, kdy jsou dostupná. Na základě nedávného metodologického review (Li, 2026) však lze předpokládat, že metodologická kvalita systematických review může být velmi proměnlivá. Kvalita všech systematických review bude vyhodnocena.

Výzkumná otázka (příklad): Jaká je metodologická kvalita systematických review publikovaných v oblasti výuky jazyka anglického (jako cizího nebo druhého jazyka)? Obdobně budou vytvořeny výzkumné otázky pro další oblasti vzdělávání.

Design: Bude realizována série metodologických review (zaměřených na jednotlivé oblasti vzdělávání) v souladu s Preferred Reporting Items for Systematic Reviews and Meta-Analyses (PRISMA 2020) (Page et al., 2021).

Inkluzivní a exkluzivní kritéria: Do metodologického review budou zařazeni žáci ve věku 3–18 let z předškolní až středoškolské úrovně vzdělávání (vysokoškolská úroveň budou vyřazeni). Oblast vzdělávání či daný předmět budou specifikovány pro každé metodologické review zvlášť, kontext vzdělávání bude neomezen. Z hlediska designu studií budou zahrnuta pouze systematická review. Přehledové studie, literární/narativní review, scoping review, integrativní review, kritická review a jakékoliv jiné typy nesytematických review budou vyřazeny.

Výběr souboru a metody sběru dat: Bude realizováno vyhledávání dle standardních doporučení pro tvorbu systematických review (Tufanaru et al., 2024) a zahrnutí databází, platform i zdrojů šedé a nepublikované literatury (Svobodová & Kantor, 2024) proběhne vyhledávání v následujících informačních zdrojích: Epistemonikos, Web of Science, APA PsycINFO (EBSCOhost), ERIC (EBSCOhost), Google Scholar (pouze prvních 200 výsledků) a ProQuest One Education. Screening na úrovni názvů/abstraktů i na úrovni plných textů provedou dva nezávislí hodnotitelé, případně bude přípustná verifikace druhým hodnotitelem. Data budou extrahována nezávisle na sobě dvěma hodnotiteli, popř. verifikována druhým hodnotitelem. Budou extrahovány následující informace: typ/design systematického review, demografický/jiný kontext studie, informace o účastnících studie, použité vzdělávací metody a strategie, komparátory, výstupy a způsoby jejich měření, výsledky studie (statistické údaje – standardizované rozdíly průměrů, interval spolehlivosti, *p* hodnoty, případně další podstatné údaje, které studie uvádí vzhledem k použitému typu věcné míry účinnosti) (Soukup, Trahorsch, & Chytrý, 2021).

Plán analýzy dat: Hodnocení prostřednictvím *JB1 Checklist for Systematic Reviews and Research Synthesis* (Aromataris et al., 2015) bude provedeno nejen prostřednictvím kumulativního skóre, ale také narativním popisem, který vysvětlí, jak interpretovat možná zkreslení u dané studie. V případě existence více systematických review odpovídajících na podobnou review otázku budou upřednostněna systematická review dle kritérií s následující posloupností: a) výsledné skóre kvality studie; b) rok publikace studie (budou upřednostněny novější studie); c) pragmatická využitelnost výsledků systematického review pro potenciální uživatele. Pokud zjistíme, že pro danou review otázku existuje více relevantních systematických review, budeme zvažovat realizaci *umbrella* review na dané téma.

Etické aspekty a nakládání s daty: Obdobně jako u protokolu 2.

Diseminace a očekávané limity: Výsledky metodologických review doplní EEF Toolkit o nová důležitá zjištění. Navíc budeme zvažovat publikaci jednotlivých metodologických review v odborných časopisech. Aktuálně probíhá pilotáž výše uvedeného postupu prostřednictvím tvorby metodologického review zaměřené na výuku angličtiny jako cizího, popř. druhého jazyka (Černá et al., 2026). Podobné metodologické review bude dále realizováno pro identifikaci systematických review zaměřených na předškolní vzdělávání, na výukové využití digitálních nástrojů a generativní AI a na badatelsky orientovanou výuku (*Inquiry-based Science Education*), která je často využívána v rámci výuky přírodovědných oborů (např. Lazonder & Harmsen, 2016; Dobber et al., 2017; Thacker, 2023; Jegstad, 2024).

PROTOKOL 4 – TVORBA SYSTEMATICKÝCH REVIEW DE NOVO

Cíl: Pro některé vzdělávací metody a strategie nebyla systematická review doposud vytvořena. To se týká zejména metod, které vznikly a rozvíjejí se v českém vzdělávacím prostředí. Mezi typické příklady patří Hejného metoda pro výuku matematiky, některé metody pro výuku čtení (analyticko-syntetická metoda, genetická metoda a Sfumato) nebo metoda komplexního jazykového rozboru. Pro tyto metody bude nutné systematické review teprve vytvořit.

Výzkumná otázka (příklad): Jaká je účinnost Hejného metody ve srovnání s běžnou výukou matematiky na výsledky vzdělávání žáků prvního stupně základní školy? Obdobně budou vytvořeny výzkumné otázky pro metody pro výuku čtení a komplexní jazykový rozbor.

Design: Tato systematická review budou realizována dle JBI manuálu pro systematická review účinnosti (Tufanaru et al., 2020) a reportovány v souladu s *PRISMA 2020 Statement* (Page et al., 2021). U všech plánovaných systematických review bude prospektivně publikován podrobný protokol studie.

Inkluzivní a exkluzivní kritéria: Populací u systematického review zaměřené na metodiky čtení (systematické review 1) a Hejného metodu (systematické review 2) budou žáci 1. stupně základní školy, kdežto u metody komplexního jazykového rozboru (systematické review 3) bude cíleno na žáky 2. stupně základní školy. Jako komparátor bude akceptována běžná výuka, případně jakékoliv další komparátory (vzhledem k tomu, že analyticko-syntetická metoda a metoda komplexního jazykového rozboru reprezentují běžnou výuku, lze počítat i s výskytem studií bez kontrolní skupiny). Výstupy se budou týkat školní úspěšnosti (např. v podobě známek, výsledků didaktických testů a dalších typů hodnocení žáků). Zahrnuty budou všechny experimentální, pseudoexperimentální, kvaziexperimentální studie, ale také relevantní observační studie (s výjimkou průřezových studií).

Výběr souboru a metody sběru dat: Vzhledem k charakteru studií bude prohledán Souborný katalog České republiky, Pedagogická knihovna J. A. Komenského, Google Scholar a národní registr závěrečných prací Theses.cz bez omezení jazyka a roku publikace. Dva nezávislí hodnotitelé provedou screening na úrovni názvů/abstraktů i na úrovni plných textů, budou kriticky hodnotit všechny zařazené studie prostřednictvím JBI checklistů pro příslušné designy studií a budou extrahovat data týkající se informace o studii (autor, rok publikování, plný referenční odkaz), designu studie, zemi, populaci, vzdělávacích metodách a strategiích, výstupech a výsledcích významných pro jednotlivá systematická review.

Plán analýzy dat: U všech systematických review lze předpokládat výskyt pouze kontinuálních dat. Syntéza dat a hodnocení jistoty důkazů budou provedeny obdobně jako u protokolu 2. Pro hodnocení kvality důkazů u všech vybraných výsledků bude použit přístup GRADE (*Grading of Recommendations, Assessment, Development and Evaluation*) (Schünemann et al., 2013).

Etické aspekty a nakládání s daty: Obdobně jako u protokolu 2.

Diseminace a očekávané limity: Systematická review vytvořená týmy pod vedením senior metodiků z Centra EduArt umožní doplnit českou adaptaci EEF Toolkitu o potřebné a užitečné informace vztahující se jak k domácím, tak i k mezinárodně etablovaným vzdělávacím metodám a strategiím. Dále předpokládáme, že nová systematická review mohou být v budoucnosti vytvořena také pro některé mezinárodně používané vzdělávací metody a strategie, pokud jsou relevantní pro české vzdělávací prostředí a postrádají syntézy. Jedná se např. o metodu diferencované výuky (*Differentiated Instruction*), problematiku utváření učebního prostředí s využitím modelu didaktické rekonstrukce se zaměřením na efektivitu tohoto přístupu v rámci školní výuky (*The Model of*

Educational Reconstruction; MER; Kattmann et al., 1997; Duit et al., 2012). Zjevným limitem je zde poměrně velká časová náročnost pro tvorbu nových syntéz a nutnost jejich pravidelné aktualizace.

PROTOKOL 5 – OVĚŘENÍ SROZUMITELNOSTI A UŽITEČNOSTI INFORMACÍ NA PORTÁLU

Cíl: Srozumitelnost a užitečnost informací jsou důležitou charakteristikou jakéhokoliv vzdělávacího portálu zaměřeného na transfer důkazů do pedagogické praxe. Přípravovaný portál má v prvé řadě sloužit učitelům, ředitelům škol a nepedagogickému managementu škol, zástupcům z oblasti veřejné správy a dalším profesionálům, kteří musí rozhodovat o výuce žáků. Srozumitelnost proto nesmí být posuzována pouze názory výzkumníků či odborníků v pedagogice, ale především běžnými uživateli. Přitom existují mnohé bariéry pro dosažení srozumitelnosti. Pedagogická terminologie je v mnoha případech nestandardizovaná a nabízí více možností výkladu (což platí zejména pro překlady zahraničních termínů označujících vzdělávací metody a strategie). Také užitečnost informací se může výrazně lišit pro jednotlivé skupiny uživatelů. Proto bude realizována studie s cílem prozkoumat jejich potřeby vzhledem k portálu a ověřit srozumitelnost jeho textové i vizuální složky.

Výzkumná otázka: Jaká je relevance informací na portále pro důkazy o vzdělávacích metodách a strategiích pro praxi jednotlivých skupin uživatelů z hlediska srozumitelnosti a užitečnosti?

Design: Bude realizována exploratorně orientovaná fenomenologická studie.

Inkluzivní a exkluzivní kritéria: Do souboru budou zařazeni učitelé, ředitelé, výzkumníci a tvůrci vzdělávací politiky, přičemž výzkumný soubor bude odrážet heterogenitu různých skupin uživatelů portálu z hlediska věku a praxe v oboru. Vyloučení budou účastníci, kteří nedeklarují zájem o využívání vědeckých důkazů. Samostatnou skupinu budou tvořit zástupci žáků a rodičů, na které se bude vztahovat pouze kritérium dobrovolnosti.

Výběr souboru: Přibližně 40 účastníků z řad různých skupin potenciálních uživatelů portálu (viz inkluzivní kritéria). Soubor bude sestaven prostřednictvím kombinace záměrného výběru a metody sněhové koule dle doporučení samotných účastníků.

Metody sběru dat: Okruhy polostrukturovaných rozhovorů se budou týkat role důkazů v rozhodování účastníků v pedagogických situacích, typů důkazů, které účastníci potřebují ve své praxi, smyslnosti informací na portálu vzhledem k potřebám účastníků a srozumitelnosti textů a vizualizací na portálu. Vycházíme přitom z předpokladu, že pro každou vzdělávací metodu či strategii obsaženou v portálu budou prezentovány tyto informace: název, stručný popis, informace o účinnosti, nákladovosti, jistotě důkazu a relevanci pro české vzdělávací prostředí, dále doporučení pro praxi a limity interpretace dostupných důkazů.

Plán analýzy dat: Výsledky budou získány prostřednictvím tematické analýzy (Braun & Clarke, 2006).

Etické aspekty a nakládání s daty: Souhlas k realizaci této studie bude žádán u Etické komise Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Další aspekty obdobně jako u protokolu 1.

Diseminace a očekávané limity: Získané výsledky umožní hlubší porozumění potřebám uživatelů portálu, zejména z hlediska podpory využívání důkazů v jejich praxi, a dosažení dostatečné srozumitelnosti textové i vizuální složky portálu. Lze předpokládat identifikaci různých bariér, jež mohou uživatelům portálu bránit v použití poskytovaných informací v praxi. Pro autory bude tedy důležité porozumět limitům, které portál může mít na rozhodování uživatelů a které mohou vyžadovat jiné typy podpory, služeb či produktů.

OČEKÁVANÉ VÝSLEDKY A DISKUSE

Očekávaným výsledkem výše popsaných metodik je vytvoření portálu, který pomůže nasměřovat vývoj vzdělávacího systému v České republice k principům vzdělávání založeného na důkazech, a umožní tak praktickou realizaci požadavků, které začínají být pro české vzdělávání stále relevantnější vzhledem k vývoji legislativy EU (Pellegrini & Vivanet, 2020). Je však nutné zdůraznit, že existence takového portálu představuje pouze jeden

z prvních předpokladů pro dosažení udržitelných změn ve vzdělávací politice i pedagogické praxi. Smyslem existence výzkumných důkazů je totiž informovat potenciální uživatele a pomoci jim při rozhodování v nejrozsáhlejších pedagogických situacích. Zapojení učitelů a odborníků z praxe do vývoje portálu je nezbytnou podmínkou jeho relevance. Pozitivním impulzem pro podporu kolaborativního a interdisciplinárního přístupu je činnost organizace Schola Empirica z.s., která již více než šest let vyjednává vznik české adaptace EEF Toolkitu s klíčovými aktéry v resortu školství.

Etické a metodologické limity

Navržený nástroj přináší rovněž řadu etických a metodologických limitů, které je nutné explicitně reflektovat. Z hlediska transparentnosti zdrojů je klíčové, aby byl uživatel vždy jednoznačně informován o tom, z jakých podkladů nástroj vychází, jaká je aktuálnost zahrnutých studií a jakým způsobem byly tyto studie selektovány a hodnoceny. Otázka ochrany dat je relevantní zejména v kontextu možného využití nástrojů pracujících s velkými jazykovými modely, kde je třeba zajistit, aby nedocházelo ke zpracování osobních nebo citlivých údajů bez vědomí uživatele a v souladu s platnou legislativou (GDPR). Zásadní pozornost je třeba věnovat také riziku zkreslení, které může vznikat jak na úrovni vstupních dat (např. jazyková, geografická nebo publikační selektivita dostupných studií), tak na úrovni jejich zpracování. Riziko zkreslení bude v případě portálu zohledněno při hodnocení celkové jistoty důkazů. Neméně důležitá je otázka odpovědnosti za poskytovaná doporučení: nástroj by neměl být vnímán jako autoritativní zdroj předepisující závazná řešení, nýbrž jako podpůrný prostředek usnadňující orientaci v dostupných důkazech – konečné rozhodnutí vždy zůstává na odborném úsudku pedagoga či výzkumníka. Nezbytným krokem před širším nasazením nástroje do praxe je proto jeho důkladná validace. Budoucí výzkum by se měl zaměřit na empirické ověření přesnosti, spolehlivosti a praktické využitelnosti výstupů napříč různými vzdělávacími kontexty.

Perspektiva dalšího vývoje

Lze předpokládat, že mnohočetné požadavky na portál a jeho funkce mohou výrazně zvýšit nároky na jeho další vývoj. Ačkoliv většina vzdělávacích toolkitů a přehledů důkazů v pedagogice se zabývá účinností vzdělávacích metod a strategií poměrně jednostranně, vzdělávací prostředí potřebuje různé typy důkazů, které odpovídají na různé otázky uživatelů. V době, kdy mezi dominantní témata pedagogického terénu patří inkluzivní vzdělávání nebo e-bezpečí ve školách, se úzké zaměření na účinnost vzdělávacích metod a strategií může ukázat jako nedostatečující.

Další oblastí je potřeba kontextualizace důkazů vůči potřebám uživatelů. Dosavadní toolkity, jako jsou EEF Toolkit nebo the Great Teaching Toolkit, mají obvykle statickou podobu webových stránek, popř. mobilních aplikací, které nedokážou s důkazy dynamicky pracovat v kontextu otázek uživatelů. Pro tyto účely se nabízí využití chatbotů na bázi OpenAI, což může představovat jeden ze smysluplných směrů dalšího vývoje.

Softwarý na bázi umělé inteligence by bylo možné využít pro pravidelné aktualizace portálu, a to i navzdory exponenciálnímu nárůstu výzkumů v mnoha oblastech pedagogiky. Použití těchto pokročilých softwarů, např. EasySLR, však zatím nebylo v oblasti pedagogického výzkumu validováno.

ZÁVĚR

Vytvoření portálu založeného na integraci výstupů EEF Toolkitu, jejich kontextualizaci v českém prostředí a doplnění o nové důkazy představuje příležitost systematicky zpřístupnit poznatky o vzdělávacích metodách a strategiích české pedagogické veřejnosti. Realizace tohoto záměru bude vyžadovat koordinovanou spolupráci metodologů, oborových didaktiků, pedagogických výzkumníků, odborníků z praxe, technických specialistů a tvůrců vzdělávací politiky.

Předložené protokoly vymezují výzkumný a metodický rámec, který má umožnit koordinovanou tvorbu portálu, smysluplné využití dostupných kapacit a transparentní plánování jednotlivých studií. Klíčovou součástí tohoto procesu budou průřezové studie relevance vzdělávacích metod a strategií v českém prostředí, analýzy podskupin dat EEF Toolkitu, metodologická review existujících systematických review, nová systematická review a kvalitativní ověření srozumitelnosti a užitečnosti portálu pro různé skupiny uživatelů.

Hlavní přínos protokolu spočívá v tom, že propojuje mezinárodně dostupné důkazy, potřeby českého vzdělávacího prostředí a požadavky uživatelů, kteří budou portál využívat při rozhodování v pedagogické praxi i v

oblasti vzdělávací politiky. Zároveň protokol zvyšuje transparentnost celého procesu tím, že popisuje, jakým způsobem budou důkazy vyhledávány, hodnoceny, syntetizovány a převáděny do podoby využitelné pro praxi.

Současně však bude nezbytné zajistit podmínky pro dlouhodobou udržitelnost celého systému. Úspěšnost celého záměru bude záviset na zajištění dlouhodobé odborné, technické a finanční udržitelnosti portálu, na pravidelné aktualizaci důkazů a na zapojení klíčových aktérů vzdělávacího systému. Pokud se podaří tyto podmínky naplnit, může se portál stát jedním z nástrojů podporujících systematické využívání výzkumných důkazů v českém vzdělávání a přispět k rozvoji vzdělávací politiky i pedagogické praxe založené na důkazech.

Poděkování

Autoři děkují Interní grantové agentuře Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci za podporu projektu IGA_PdF_2026_005 „Výzkum účinnosti pedagogických strategií a vibroakustické terapie“.

Zdroje

- [1] Aromataris, E., Fernandez, R., Godfrey, C., Holly, C., Kahlil, H., & Tungpunkom, P. (2015). Summarizing systematic reviews: Methodological development, conduct and reporting of an umbrella review approach. *International Journal of Evidence-Based Healthcare*, 13(3), 132–140.
- [2] Allen, K.-A., Reupert, A., & Oades, L. (Eds.). (2021). *Building better schools with evidence-based policy: Adaptable policy for teachers and school leaders*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781003025955>
- [3] Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77–101.
- [4] Dobber, M., Zwart, R., Tanis, M., & van Oers, B. (2017). Literature review: The role of the teacher in inquiry-based education. *Educational Research Review*, 22, 194–214. <https://doi.org/10.1016/j.edurev.2017.09.002>
- [5] Černá, J., Kořínková, J., Kenning, J. & Vrbová, T. (2026). Quality of systematic reviews on teaching English as a non-native language: A systematic review protocol. *Frontiers in Education* (in press).
- [6] Duit, R., Gropengießer, H., Kattmann, U., Komorek, M., & Parchmann, I. (2012). The model of educational reconstruction – a framework for improving teaching and learning science. In D. Jorde & J. Dillon (Eds.), *Science education research and practice in Europe: Retrospective and prospective* (pp. 13–37). Sense Publishers.
- [7] Education Endowment Foundation. (2026). *Teaching and Learning Toolkit*. <https://educationendowmentfoundation.org.uk/education-evidence/teaching-learning-toolkit>
- [8] Gorard, S. (2020). *Getting evidence into education: Evaluating the routes to policy and practice*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780429290343>
- [9] Hargreaves, D. H. (1997). In defence of research for evidence-based teaching: A rejoinder to Martyn Hammersley. *British Educational Research Journal*, 23(4), 405–419. <https://doi.org/10.1080/0141192970230402>
- [10] Hattie, J. (2008). *Visible learning: A synthesis of over 800 meta-analyses relating to achievement*. Routledge.
- [11] Hattie, J. (2023). *Visible learning: The sequel: A synthesis of over 2,100 meta-analyses relating to achievement*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781003380542>

- [12] Higgins, S., Kokotsaki, D., & Coe, R. (2011). *Toolkit of strategies to improve learning: Summary for schools spending the pupil premium*. <https://durham-repository.worktribe.com/output/1633121>
- [13] Higgins, J. P. T., Thomas, J., Chandler, J., Cumpston, M., Li, T., & Page, M. J. (Eds.). (2024). *Cochrane Handbook for Systematic Reviews of Interventions*. Cochrane. <https://www.cochrane.org/authors/handbooks-and-manuals/handbook>
- [14] Jegstad, K. M. (2024). Inquiry-based chemistry education: A systematic review. *Studies in Science Education*, 60(2), 251–313. <https://doi.org/10.1080/03057267.2023.2248436>
- [15] Kantor, J., Smrčková, A., Zaman, M., Belkin, L., Rozmarinová, J., Svobodová, Z., Sedláčková, D., & Klugarová, J. (2025). A qualitative systematic review protocol for a synthesis of teachers' and learners' experiences with the Teaching and Learning Toolkit. *Frontiers in Education*, 10. <https://doi.org/10.3389/feduc.2025.1563052>
- [16] Kantor, J., Sedláčková, D., Marečková, J., Svobodová, Z., Veselá, K., Smrčková, A., Barancová, K., Klugarová, J., & Klugar, M. (2023). Systematická review ve vzdělávání: typologie, standardizované metodiky a příklady jejich tvorby. *EduPort*, 7(2). <https://doi.org/10.21062/edp.2023.005>
- [17] Kattmann, U., Duit, R., Gropengießer, H., & Komorek, M. (1997). Das Modell der didaktischen Rekonstruktion. *Zeitschrift für Didaktik der Naturwissenschaften*, 3(3), 3–18.
- [18] Klugar, M. (2015). *Systematická review ve zdravotnictví*. Univerzita Palackého v Olomouci.
- [19] Lazonder, A. W., & Harmsen, R. (2016). Meta-analysis of inquiry-based learning: Effects of guidance. *Review of Educational Research*, 86(3), 681–718. <https://doi.org/10.3102/0034654315627366>
- [20] Li, J. (2026). *Assessing the methodological quality of systematic reviews in inclusive education: A methodological review* (Doctoral dissertation). Palacký University Olomouc.
- [21] Mitchell, D. (2014). *What really works in special and inclusive education*. Routledge.
- [22] Munn, Z., Stern, C., Aromataris, E., et al. (2018). What kind of systematic review should I conduct? *BMC Medical Research Methodology*, 18, 5. <https://doi.org/10.1186/s12874-017-0468-4>
- [23] Page, M. J., McKenzie, J. E., Bossuyt, P. M., et al. (2021). The PRISMA 2020 statement: An updated guideline for reporting systematic reviews. *Journal of Clinical Epidemiology*, 134, 178–189. <https://doi.org/10.1016/j.jclinepi.2021.03.001>
- [24] Pellegrini, M., & Vivanet, G. (2020). Evidence-based policies in education: Initiatives and challenges in Europe. *ECNU Review of Education*, 4(1), 25–45.
- [25] Petty, G. (2018). *How to teach even better: An evidence-based approach*. Oxford University Press.
- [26] Schünemann, H. J., Brożek, J., Guyatt, G., & Oxman, A. (2013). *GRADE handbook*. <https://gdt.gradeapro.org/app/handbook/handbook.html>
- [27] Soukup, P., Trahorsch, P., & Chytrý, V. (2021). Míry věcné významnosti s intervaly spolehlivosti a ukázky jejich využití v pedagogické praxi. *Studia paedagogica*, 26(3), 131–166.
- [28] Svobodová, Z., & Kantor, J. (2024). Vyhledávání v informačních zdrojích se zaměřením na tvorbu systematických review v oblasti speciální pedagogiky. *Štúdie zo špeciálnej pedagogiky*, 13(2), 77–89.

- [29] Thacker, B. (2023). Inquiry-based experimental physics: Twenty years of an evidence-based laboratory-based physics course. *Physical Review Physics Education Research*, 19(2), 020116. <https://doi.org/10.1103/PhysRevPhysEducRes.19.020116>
- [30] Tufanaru, C., Munn, Z., Aromataris, E., Campbell, J., & Hopp, L. (2024). Systematic reviews of effectiveness. In *JBIMES-24-03*. <https://doi.org/10.46658/JBIMES-24-03>
- [31] Vrbová, T., Kantor, J., Pavlisová, H., & Marečková, J. (2024). Implementační metodika JBI a její aplikace v pedagogické praxi. *EduPort*, 8(2). <https://doi.org/10.21062/edp.2024.005>
- [32] White, H. (2020). *Why we need a world education organisation*. Campbell Collaboration. <https://www.campbellcollaboration.org/blog/why-we-need-a-world-education-organisation.html>